

Juha Mäenpää ps

Kirjallinen kysymys siviilipalveluskeskuksen järjestämän koulutuksen sisällöstä

Eduskunnan puhemiehelle

Siviilipalveluslain mukaan asevelvollinen, jonka vakaumukseen perustuvat syyt estävät häntä suorittamasta asevelvollisuuslaissa säädettyä palvelusta, vapautetaan sen suorittamisesta ja määrätään suorittamaan siviilipalvelusta, jonka kesto on tällä hetkellä 347 vuorokautta. Siviilipalvelus alkaa aina neljän viikon koulutusjaksolla. Sen jälkeen siviilipalvelus jatkuu työpalvelulla. Koulutusjakso täytyy suorittaa ennen työpalvelun aloittamista. Valtakunnallinen Siviilipalveluskeskus toimii Uudellamaalla Lapinjärvellä Ingermanin kylässä. Se järjestää siviilipalvelusvelvollisten koulutusjakson ja huolehtii siviilipalvelushallinnosta yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Kyseinen ministeriö johtaa, ohjaa ja kehittää siviilipalvelusta. Siviilipalvelusjohtaja Mikko Reijosen mukaan vuosittain noin 7–8 prosenttia kutsuntaikäluokasta hakeutuu siviilipalvelukseen. Esimerkiksi vuonna 2024 Siviilipalveluskeskus oman ilmoituksensa mukaan vastaanotti 2 298 siviilipalvelushakemusta ja koulutti neljän viikon koulutusjaksolla yhteensä 1 160 velvollista. YLE:n mukaan siviilipalvelukseen hakeutuu vuosittain parituhatta velvollista. Työpalveluspaikkoja taas tarvitaan vuositasolla noin 1 500.

Aivan hiljattain on kansanedustajien korviin kantautunut huolestuttavia tietoja Siviilipalveluskeskuksen järjestämän neljän viikon koulutusjakson sisällöstä. Sekä koulutusjaksolla käsitellyt aiheet että niiden esittämistapa ovat herättäneet hämmennystä ja pettymystä siviilipalvelusta suorittaneiden keskuudessa. Kummallisena on pidetty muun muassa sitä, että koulutuksen sisältö ei ole vastannut Siviilipalveluskeskuksen julkisilla verkkosivuilla olevaa kuvausta. Lisäksi on ihmetelty sitä, miksei siviilipalveluksen suorittaneiden kriisinajan tehtäviä ole käsitelty ollenkaan. Sen sijaan koulutusjaksolla on muun muassa esitelty laittomasti maataloilta kuvattua materiaalia, arvosteltu suomalaista ruoantuotantoa, tuotu jatkuvasti esiin esittelijän omaa yritystoimintaa ja ideologiaa sekä kannustettu osallistumaan eri järjestöjen, kuten elokapinan, järjestämiin mielenosoituksiin. Lisäksi on kerrottu, ettei kenenkään pitäisi kannattaa suomalaista maatalousjärjestelmää, koska se esittelijätahon mukaan on eläintenoikeuksien vastaista. Koulutukseen osallistujien keskuudesta saadun viestin mukaan hyvin nopeasti kävi ilmi, että kyse oli tietynlaisen ideologian markkinoinnista.

Edellä lueteltu toiminta on tapahtunut Ympäristö ja yhteiskunta (YKS) -suuntautumisvaihtoehdon koulutusjaksolla. Suuntautumisvaihtoehdon koulutussisällöstä kerrotaan Siviilipalveluskeskuksen julkisilla verkkosivuilla. Niiden mukaan opetuksessa pohditaan muun muassa ruokaturvaa ja vesihuoltoa osana kokonaisturvallisuutta ja yhteiskunnan

Kirjallinen kysymys KK 240/2026 vp

varautumista. Opetus sisältää omatoimisen varautumisen teemoja, kuten kotitalouksien 72 h koulutusta sekä varautumista ja toimimista erilaisissa luonnonkatastrofeissa. Yhteiskunnalliseen ja omatoimiseen varautumiseen liittyvien teemojen kerrotaan näkyvän YKS-ryhmän opetussisällöissä.

Siviilipalveluskeskuksen Ympäristö ja yhteiskunta (YKS) -suuntautumisvaihtoehdon kuvauksesta käy hyvin ilmi, että koulutusjakson sisältö aiemmin lueteltuine esimerkkeineen ei ole ainakaan kaikkien esitysten osalta noudattanut luvattua. Tältä osin sisältö on pikemminkin ollut kyseenalaista ja mahdollisesti jopa julkisesti esitettyjen tavoitteiden, kuten yhteiskunnallisen varautumisen, ruokaturvan, kokonaisturvallisuuden, vastaista. Paljastuneet tiedot asettavat työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla toimivan Siviilipalveluskeskuksen kyseenalaiseen valoon ja herättävät kysymyksen keskuksen toiminnan valvonnan puutteellisuudesta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miksi Siviilipalveluskeskuksen järjestämässä koulutuksessa on keskuksen omien julkilausuttujen tavoitteiden kannalta kyseenalaista ja mahdollisesti jopa kyseisten tavoitteiden vastaista sisältöä ja

onko Siviilipalveluskeskuksen toiminnan valvonta paljastuneiden tietojen perusteella puutteellista?

Helsingissä 2.6.2026

Juha Mäenpää ps